

author's aim of showing post-1956 inclusive dynamic of the political system, seeking legitimacy from groups opposed to it. But representation becomes less accurate, drifting towards chosen theoretical perspective. Also, focusing on the incorporative, we see less the totalitarian – we see less the minority discourse affecting the incommunicado society. Thus we are risking omitting one of the chief characteristics of the post-war Poland, with its lack of civil society and the strengthened role of the elite discourse, with the elite governed by set of new rules, incorporating many newcomers, and excluding even more.

The three myths are supposed to deal with the past, but the author convinces us how in fact they stem from the current systemic needs, or from the way those are defined by the political system at any given time. This rule of present-over-the-past, we might add, is perhaps true not just in case of the analyzed two decades, and is not limited to politics of remembrance in a communist system.

Michal Kielak

**Emanuel Pecka: *Sociologie politiky*.
Praha: Grada Publishing, 2010,
240 stran.**

„Sociologie má krátké dějiny, ale dlouhou minulost.“ Tuto větu slyšela z úst současného nejvýznamnějšího českého znalce sociologie politiky prof. PhDr. Emanuela Pecky, CSc. již nejedna generace studentů. Nejen oni, ale nyní i široká odborná a laická veřejnost, mají šanci seznámit se s myšlenkami Emanuela Pecky v knize *Sociologie politiky*, právě vydané nakladatelstvím Grada Publishing. Kniha je koncipována především jako učebnice – stejnojmenný předmět autor vyučuje na kolínské Vysoké

škole politických a společenských věd již od jejího vzniku.

Úvodem se může čtenář seznámit se začleněním sociologie politiky do společenskovědních disciplín a hned poté s jedním z nejzajímavějších sociologických a politologických témat – politickou kulturou. Tento pojem bývá veřejností, podpořenou sdělovacími prostředky, často vnímán pouze jako kulturnost chování politických reprezentantů. Autor nám přibližuje nejen klasické výzkumy Gabriela Almonda i dalších autorů, ale zabývá se i typologií politické kultury a jejím dalším výzkumem. Velmi zajímavou – pro studenty, vědce i politiky – je nesporně i kapitola „Proměny české politické kultury v 60. a 70. letech“ (myšleno ve 20. století), kde se Emanuel Pecka pouští do rozboru sovětizace československé společnosti po 2. světové válce či normalizace v sedmdesátých letech. Pozornost je věnována i důsledkům okupace roku 1968. Jak autor uvádí: „*Každé poznání má emocionální přívuk. Poznatky, které občanům českého státu přinesly události v noci na 21. srpen 1968, nikterak nevedly k apatické emocionalitě. Prokázala to celá řada reakcí, které ve svém souhrnu představovaly celonárodní hnutí.*“ Pecka využil nepochybně při výzkumu politické kultury i výsledky práce svého bratra Jindřicha Pecky, historika, který patřil k nejlepším českým znalcům spontánních forem odporu proti okupaci roku 1968.

Kapitola „Národní identita a sociální chování“ nabízí pohled na stále aktuální a sledované téma národa a uvědomování si národní identity. I zde osvědčuje autor své vynikající znalosti, a to nejen českého prostředí, ale i mentalit jiných národů světa. Moderní společnosti „západního“ světa jsou demokratické a pluralitní, což umožňuje, jak autor uvádí na s. 108, „*působení plurality zájmových skupin, a tudíž je otevřená množství specifických identit, at*

již budou označovány jako kulturní, civilizační, supernacionální nebo evropské.“

Sociologickým otázkám populace a rasu se autor věnuje přehledem přístupů sociologických klasiků (Herberta Spencera, Konrada Lorenze či Williama G. Sumnera) k otázkám organizace společnosti. Je logické, že se kniha nemohla vyhnout rasovým teoriím a rasismu, podrobně se proto Emanuel Pecka věnuje Gobineauovi či Chamberlainovi a velmi výstižně charakterizuje jejich postoje k rasovým otázkám. Šestá kapitola se zabývá životním prostředím jako sociologickým a politickým problémem. I zde ocení čtenáři (zejména studenti) přehledné charakteristiky hlavních přístupů k tématu v sociologii soudobé či v nedávné minulosti.

Nepochybně výrazně interdisciplinární charakter má část „Sociální a mocenská struktura společnosti.“ Interdisciplinaritu totiž považuje autor za naprosto přirozenou vlastnost společenských věd (již úvodem práce konstatuje, že žádnou z moderních vědních disciplín nelze chápat jako zcela samostatnou). Text mapuje témata jako stát, politické strany či nátlakové skupiny, přičemž všechna témata jsou ovšem zcela logicky popisována převážně z pohledu sociologického. Je velmi dobře, že je v knize připomenuta i práce českého sociologa a politika Edvarda Beneše a jeho slavná studie o stranictví. Vedle „starších“ autorů ovšem Emanuel Pecka přibližuje i poznatky soudobých teoretiků, např. Anthonyho Giddense.

Pro praktickou politickou činnost je inspirativní i kapitola o sociálních problémech ve vztahu k politice. Témata jako drogy, prostituce či terorismus jsou trvalou součástí politické praxe moderních společností a jejich výzkum přináší snahu po zmírnění negativních důsledků těchto jevů pro společnost. „*Politické systémy vždy reagovaly na tyto deviace (...). Jejich*

řešení spočívá na právních a politických přístupech, avšak předpoklady pro taková řešení vytvářejí i zdánlivě nepolitické instituce“ (s. 173). Závěrečnou pasáž pak tvoří přehled vývoje vztahu české sociologie a politiky a přiblížení nejvýznamnějších českých autorů, kteří přispěli k rozvoji disciplíny na našem území.

Knihy má pouze několik nedostatků. Na první pohled je evidentní, že by textu významně prospěl jmenný rejstřík. Ten by ušetřil práci nejen studentům, ale i všem dalším čtenářům knihy. Mírné rozpaky může mít čtenář i při pohledu na obálku knihy, která se k obsahu práce příliš nepřibližuje, navíc by žádného kupce zcela jistě svou úrovní zpracování nepřilákala. To se ale rozhodně nedá říci o práci samotné – každý čtenář se může k textu opakovaně vracet a bude nacházet stále nové poznatky a myšlenky. Navíc jde o text srozumitelný a dobře čitelný, jakým by každá učebnice měla být. Je dobře, že Emanuel Pecka svou *Sociologii politiky* zpracoval do tištěné podoby. Takto ucelený a souhrnný text totiž v českém akademickém prostředí dosud výrazně chyběl.

Vladimír Srb

John L. Esposito a Dalia Mogahed:
***Who Speaks for Islam? What a Billion Muslims Really Think?* New York: Gallup Press, 2007, 204 stran.**

Kdo jsou dnešní muslimové žijící na prahu 21. století? Jaké zastávají názory a k jakým hodnotám se upínají? Co si myslí o demokracii? Jak uvažují političtí radikálové z jejich řad a jaký je jejich socio-ekonomický profil? A jaké názory vlastně převládají mezi muslimskými ženami? Padly by si nejraději do náruče se západními feministkami, nebo by si obě strany spíše ne-